

Berlin Lichtenberg - Modelářská výstava

4. březen 2012

Odtál sněh, slunce ozářilo parky i paneláky vřkol Alexanderplatzu a v prvním patře novodové budovy nádraží Berlin – Lichtenberg si dali dostaveníčko modeláři. Pod záštitou klubu MEC Oranienburg 1964 e. V se po dva víkendy konala výstava klubových kolejišť.

(www.mec-oranienburg.de)

O nádraží:

Nádraží Berlin – Lichtenberg sehrálo v historii dopravy města Berlin přepestře role. Od předměstské zastávky, přes klíčovou roli ve vnitrostátní dálkové dopravě NDR a po „pádu zdi“ celostátní i mezinárodní. Zvláštní úlohu mělo a opět má pro systém „S Bahn“. Dnes, v zásadě zmodernizované na úroveň 21. století, má význam v regionální a městské dopravě (S i U Bahn). Přitom počet cestujících značně poklesl a je uváděn ve výši „pouze“ 85 000 cestujících denně (*slovy: vosumdesát pět tisíc*).

(http://de.wikipedia.org/wiki/Bahnhof_Berlin-Lichtenberg)

Vznik a provoz do 1945:

Vznik nádraží je datován v souvislosti s Pruskou Východní Drahou (Preussische Ostbahn) po roce 1867. Po propojení tratě na „Ringbahn“ (okružní, dominantně nákladní) zde vzniklo roku 1870 rozsáhlé seřařovací a nákladové nádraží a v roce 1881 i zastávka pro osobní dopravu nesoucí jméno samostatné předměstské obce - „Lichtenberg“. Roku 1901 došlo k oddělení dálkové a příměstské dopravy a v Lichtenbergu zastavují pouze vlaky příměstské – rozumějme do Berlina – na dnešní Ostbahnhof (v podstatě S- Bahn).

Situace se mění roku 1898 po zaústění „Wriezener Bahn“ (dnes „OE 60“ do Frankfurt / Oder). Je zřizeno druhé (ostrovní) nástupiště.

Původní nádražní budova z let 1910-11 se nedochovala. Byla půvabná, ale určitě nemohla postačovat vzrůstajícím potřebám osobní dopravy.

(<http://www.akpool.de/ansichtskarten/24141852-ansichtskarte-postkarte-berlin-friedrichsfelde-lichtenberg-bahnhof>)

Lichtenberg byl jako městská čtvrt vřleněn do Berlina roku 1920. Průchozí S-Bahn (ano, onen „příměstský vlak“) je zde elektrifikována od roku 1928, s přímým propojením na Stadtbahn. Od roku 1930 pod nádražím projíždí podzemní dráha, linie „E“, nynější U 5 z Alexanderplatz do Hönof.

Léta 1945 až 1990:

Díky válečným poškozením a rozdělení Berlina na sektory bylo nutno záhy znovu a jinak zorganizovat. Svou polohou a napojením na okružní síť (Ringbahn – prosím nezaměňovat se svébytným „S-Bahn Ring“) a dále na důležité tratě, jakož i na východoberlínskou síť S-Bahn, význam nádraží Berlin – Lichtenberg rázem stoupl.

Od května roku 1952 se stává Bln Lichtenberg dalším významným nádražím pro osobní dálkovou přepravu. Pro vnitrostátní přepravu byl tento význam až do 21. století bez pochyby vyšší, než „Ostbahnhof“ – ten však měl příděch výkladní skříně „Východu“.

Je vybudováno třetí ostrovní nástupiště, zrušeno nákladové a seřaďovací nádraží a na jeho místě vzniká dosud užívaný rozsáhlý komplex odstavného nádraží pro osobní soupravy, včetně zařízení pro ošetření a údržbu. Na severovýchodní zhlaví navazuje S-Bahn depo (Bahnbetriebsberg) Friedrichsfelde, včetně opravárenských kapacit. *(Toto velmi výkonné depo bylo roku 2006 v rámci úsporných opatření uzavřeno. Po kolapsu S-Bahn v roce 2009 v tichosti roku 2010 znovu uvedeno do provozu a dnes o jeho účelu snad už není pochyb.)*

Provozní zatížení stále rostlo. V letech 1980 – 1982 probíhá další rekonstrukce. Vybudováno čtvrté ostrovní nástupiště a hlavně nová výpravní budova, v zásadě o třech podlažích. Krom přímé návaznosti systémem podchodů na U-Bahn je v přednádraží i zastřešený terminál pro městské autobusy. Typický obrázek ze sklonku 70. let najdete na odkazu níže:

(<http://www.gerdboehmer-berlinereisenbahnarchiv.de/Bildergalerien/1978-07/19781007-000001.html>)

Roku 1984 bylo nádraží Bln Lichtenberg elektrifikováno.

Po roce 1990:

Ač to v jistém slova smyslu bylo předmětem spíše politických sporů, význam Bln Lichtenberg po pádu zdi dokonce na nějakou dobu dále rostl. Nádraží v Západním Berlíně nebyla sto převzít skokově narostlou dopravu. A bylo nutno rekonstruovat a elektrifikovat Bln ZOO, celou Stadtbahn, a vybudovat nový Hauptbahnhof, včetně návazných tratí. Situace, kdy vlaky od Západu končily na hranicích („železničních“, ne již politických) sjednoceného města byla neúnosná. A tak v roce 1993 pravidelně do Lichtenbergu zajížděly i ICE od Mnichova a Frankfurt / Main a Köln. Po elektrifikaci Stadtbahn přednostně ICE zajížděly na Bln ZOO, avšak IC a často i EC jezdily na Lichtenberg. Od zprovoznění Hauptbahnhofu a tunelového propojení sever-jih sem dálková doprava zpravidla nezajíždí. Zbyly 3 páry nočních vlaků do Varšavy / Kyjeva, Zürichu a Mnichova. V případě provozní potřeby může Lichtenberg převzít zátěž z Ostbahnhofu.

Doplněny byly bezbarierové přístupy, zdviže, eskalátory. Krom DB Regio odtud přilehlé tratě (vozební ramena i lehce přes 100 km) obsluhují ještě další 4 privátní společnosti.

Zážitek / Komentář:

Berlin Lichtenberg je nádraží moderní, přísně účelné. S obchody a službami. Stálou a aktivní ostrahou. Propojení na městskou a příměstskou dopravu snad lepší, než Berlin Hauptbahnhof.

V roce 1997 na podzim jsem sem přijel rychlíkem z Prahy („Ostbhf nepřijímal“). Byla tu všehochuť, co si lze jen představit, kromě parních mašit. Relikty DR i o něco starší rychlíkové vozy DB ze 60. let, ICE, BR 103 vedle BR 143... A těch denních 85 tisíc cestujících tam bylo najednou všech v tu onu chvíli – a neušlapali se. ☺

O výstavě:

Konala se v patře nádražní budovy – těžko říct, zda v bývalé restauraci, čekárně, nebo kulturním sále. Pěkné, přehledné. Ta parta z Oranienburgu tu má dobrý zvuk. Vlezné symbolické, řada prodejců, z toho jeden takový, že mu asi „udělím“ osobní návštěvu a výlet do Oranienburgu.

Nemá cenu modely komentovat – od toho je tu pár fotek.

HO – vzorně propracované, téma „příberlínsky placaté“, nádherné depo.

TT – Hezké, obdobné téma, ale vzdorovalo čočce fotokrabičky – skoro vše jsem rozmazal.

N, HO „Cirkus“, HO a LGB „pro děti“ mne nezaujaly – nic moc a taky sešlé věkem.

HO - modul – veliké krásné blbě fotitelné, ale zázračné téma: fabriky, vlečky, sklady, posuny.

Tak 20 metrů do délky, možná víc. Výška? Ve výši prsou. A DR BR 107 zářila. ☺

Legenda k fotkám:

A – obecné pohledy na nádraží atp.

HO – kolejiště HO

TT – jó jedna fotka Vindobony snad přežila ☺

M – modulovka

*Berlin, 4. března 2012
Libor „Stoupa“ Zapletal*